

Actieplan preventie Twenterand 2023

1. Voorwoord

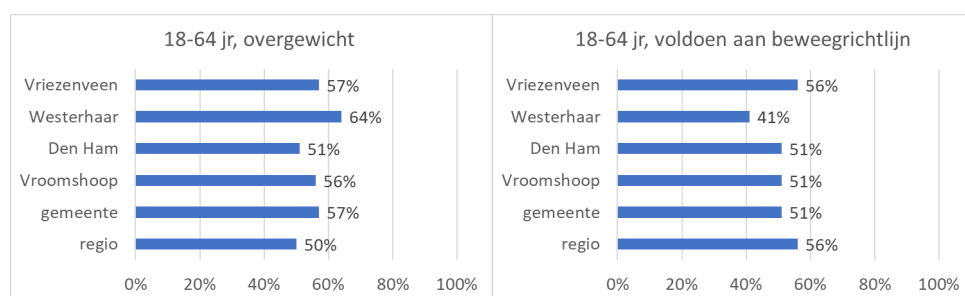
In 2022 hebben in totaal drie sessies met in de gemeente Twenterand actieve organisaties binnen het sociaal domein plaatsgevonden, om tot een lokaal gedragen preventieakkoord te komen. Dit akkoord beslaat zowel de meest urgente thema's, enkele acties per thema, en als een eerste opzet tot een uitwerking. Dit actieplan preventie fungeert als onderlegger bij het preventieakkoord en werkt deze acties verder uit. Er wordt geschetst wat er al gebeurt op de diverse terreinen, welke acties er de komende periode gaan plaatsvinden, en door wie.

2. Stappenplan: van gezondheidssituatie naar preventieakkoord

Preventie wordt steeds belangrijker in de gezondheidszorg. Deels om (toekomstige) gezondheidskosten te voorkomen, maar vooral om mensen een zo gezond mogelijk leven te bezorgen. In 2018 werd daarom een Nationaal Preventieakkoord vastgesteld, met 3 speerpunten: het tegengaan van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en de gevolgen van roken. Dit akkoord moet worden (door)vertaald in regionale of lokale preventieakkoorden, waarbij er ten minste aandacht voor 2 van de 3 nationale thema's moet zijn.

De situatie in Twenterand

Uit de volwassenen- en ouderenmonitor 2021 van GGD Twente blijkt dat met name overgewicht in Twenterand een probleem is. Bijna drie op de vijf (57 procent) van de inwoners van 18-64 jaar is te zwaar. Dat is fors meer dan in de regio (50 procent). Naarmate inwoners ouder worden stijgt het aandeel met overgewicht, onder 65-plussers is dit 68 procent. Een trend die het overgewicht waarschijnlijk deels versterkt is beweeggedrag¹: dit doen inwoners van de gemeente Twenterand onvoldoende: er wordt zowel minder vaak gesport als bewogen in vergelijking met de regio Twente.

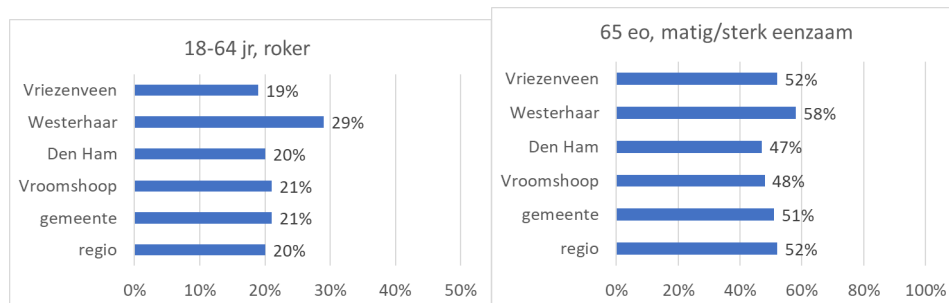
Grofweg een op de vijf inwoners van Twenterand drinkt te veel alcohol² en/of rookt. Hoewel deze percentages de laatste jaren stabiel zijn, is dit nog altijd een zorgwekkend hoog aantal: een op de vijf inwoners, oftewel ruim 6.000 mensen roken of drinken te veel. Niet zelden in combinatie. Het aandeel rokers daalt gelukkig als inwoners ouder worden. Dit geldt niet voor eenzaamheid: ruim twee op de vijf inwoners van 18-64 jaar voelt zich wel eens eenzaam (43 procent), onder 65-plussers

¹ De Norm voor Gezond Bewegen is minimaal 60 minuten per dag matig-intensief bewegen. Wandelen en stofzuigen vallen hier bijvoorbeeld ook onder, net als uiteraard fietsen of sporten.

² Overmatig drinken betreft het drinken van meer dan 21 glazen alcohol per week (mannen) of meer dan 14 glazen alcohol per week (vrouwen).

is dit de helft (51 procent). Ook deze aantallen wijken niet enorm af van het regionale gemiddelde, maar het zijn wel hoge percentages. Verklaringen hiervoor worden niet gegeven.

De volwassenen- en ouderenmonitor en de jongeren- en kindmonitor (meest recente edities uit 2021) fungeren als 0-meting voor de onderwerpen uit dit actieplan, en zullen ook worden gebruikt om de ontwikkeling te monitoren.

Draagvlakonderzoek preventie

In de eerste helft van 2021 heeft er een onderzoek plaatsgevonden onder zowel professionals (waaronder huisartsen, hulpverleners en medewerkers van welzijnsorganisaties en andere voorliggende partners) als inwoners om de vraag in kaart te brengen of er draagvlak is voor een lokaal preventieakkoord voor de gemeente Twenterand. De draagvlakvraag werd door zowel inwoners als voorliggende organisaties positief beantwoord. Er was ook redelijke eensgezindheid over de onderwerpen waar het preventieakkoord tenminste over zou moeten gaan: overgewicht, eenzaamheid en het tegengaan van roken en overmatig alcoholgebruik werden door beide partijen vaak genoemd. Inwoners noemden daarnaast ook drugsoverlast, waar dit onder professionals in eerste instantie minder vaak naar voren kwam.

Drie avonden met voorliggende organisaties

In januari, maart en juni zijn drie avonden met voorliggende organisaties georganiseerd die tot doel hadden om: de prioriteiten op het gebied van preventie te bepalen (avond 1), per prioriteit tot activiteiten te komen (avond 2) en tot slot op de laatste avond per thema een coalitie te formeren die tevens een van de genoemde activiteiten nader heeft uitgewerkt. De vier thema's voor het lokale preventieakkoord van de gemeente Twenterand zijn:

1. Lekker in je vel: tegengaan overgewicht
2. Verleiding en verslaving: alcohol, roken en drugs
3. Eenzaamheid: ontmoeting en verbinding
4. Armoede, schulden en gezondheidsproblemen in relatie tot laaggeletterdheid

In de paragrafen 4 tot en met 7 worden deze onderwerpen nader uitgewerkt.

3. Visie

Het voorkomen van gezondheidsschade moeten we samen doen. Hier is nadrukkelijk de hulp van zowel vrijwillige als professionele partners bij nodig. Gelukkig bleek op de drie avonden dat de interesse en toewijding op de diverse deelonderwerpen bij alle partijen groot was. Per onderwerp is een coalitie van partijen gevormd die hiermee aan de gang gaan. In alle vier de groepen is de gemeente vertegenwoordigd, in twee gevallen (overgewicht en eenzaamheid) ook de trekker. De andere groepen worden geleid door Tactus en stichting BOOT. Het is hierin de wens van de gemeente om tijdelijk trekker te zijn, en deze rol op termijn over te dragen.

Dit actieplan kiest er dan ook nadrukkelijk voor om de verbinding te zoeken met andere gemeentelijke plannen en initiatieven:

- Actieplan laaggeletterdheid
- Actieplan Samen ben je niet alleen
- Sportakkoord gemeente Twenterand
- Sportvisie Twenterand
- Genotsmiddelenbeleid
- Integrale beleidsnota sociaal domein 2023 e.v.

Zowel de GGD als het Nationaal Preventieakkoord kwamen ook al eerder aan bod in dit stuk.

4. Lekker in je vel: stimuleren van een gezonde leefstijl

Overgewicht is een flink probleem in de gemeente Twenterand. Bijna drie op de vijf inwoners (rond de 60 procent) heeft geen gezond gewicht. Onder ouderen is dit percentage hoger dan onder jongere inwoners. Inzetten op “lekker in je vel” betekent ook inzetten op een gezonde leefstijl. In de aanpak willen we daarbij ook overgewicht tegengaan waarbij nadrukkelijk wordt gekozen voor meerdere sporen. Overgewicht is namelijk vrijwel altijd meer dan alleen maar teveel en/of te ongezond eten. Het hangt ook samen met (te) weinig bewegen en sporten en niet zelden heeft overgewicht ook een mentaal aspect, doordat iemand bijvoorbeeld niet lekker in zijn of haar vel zit, of net een gebeurtenis heeft meegemaakt (verlies van dierbare, scheiding, verlies van baan, stoppen met school/studie) die een trigger kan vormen die tot minder beweging en (meer) overgewicht kan leiden.

Uiteraard is het mogelijk om lekker in je vel te zitten en overgewicht te hebben. Er lijkt ook sprake te zijn van een bepaalde maatschappelijke acceptatie van overgewicht. Minder overgewicht kan dan uiteraard nog steeds een voortvloeisel zijn van het nog lekkerder in je vel zitten.

Wat doen we al

Er zijn en worden diverse initiatieven en acties ontplooid om een gezonde leefstijl te bevorderen. Zo organiseert Zorgsaam wandeltochten en actieve uitjes voor ouderen, stimuleren scholen het meenemen van gezonde lunches en tussendoortjes (fruit) en het drinken van water in plaats van ranja, en wordt er steeds meer ingezet op de combinatie tussen meer bewegen en het mentale aspect, zoals schooljudo op basisscholen. Daarnaast focust het lokale sport- en beweegakkoord zich op het uitbreiden met nieuw sport- en beweegaanbod en het bereiken van nieuwe doelgroepen. Een goed voorbeeld hiervan zijn de Old Stars, 70-plussers die ‘walking football’ spelen, waarbij de focus ligt op zowel bewegen en de sociale component, waarbij er bijvoorbeeld aandacht is voor eenzaamheid. Er zijn ook groepen die walking tennis en walking korfbal beoefenen.

Deze acties kunnen echter beter met elkaar in verbinding worden gebracht. Dit gaat zo snel mogelijk gebeuren.

Tijdens de avonden voor het preventieakkoord en op andere momenten is meermaals de vraag gesteld of de gemeente Twenterand geen JOGG-gemeente wil worden (jongeren op gezond gewicht). Na beraad en het lezen van het jaarverslag JOGG 2021 is de gemeente bij haar besluit gebleven om voorlopig niet bij dit programma aan te sluiten. De reden hiervoor is dat er onvoldoende meerwaarde wordt gezien in de JOGG-aanpak ten opzichte van de lokale aanpak. Het lijkt er vooral op dat er een extra speler in het speelveld komt (de JOGG-regisseur), terwijl er lokaal al allerlei initiatieven en zaken tot stand komen, zoals IRun2Bfit op het Noordik en samen oplopen van Evenmens.

Wat gaan we doen

In het kader van 'jong geleerd is oud gedaan' wordt in eerste instantie ingezet op jonge kinderen: van basisscholen en kinderopvangen in de gemeente. Door zo vroeg mogelijk bewustwording en gedragsverandering te stimuleren door onder meer het aanbieden van gezonde voeding, het stimuleren van bewegen en aandacht voor het mentale aspect van zowel kinderen als hun ouders hopen we een beweging op gang te brengen die het aandeel inwoners met een gezonde leefstijl en daarmee minder overgewicht op zijn minst dempt en idealiter doet afnemen. Vanuit het preventieakkoord wordt ingezet op de Gezonde Schoolaanpak van GGD Twente, waar relatief weinig scholen uit de gemeente structureel aan deelnemen. Door het aanbieden van Sjors Sportief-Sjors Creatief wordt bovendien sport-, beweeg- en cultuurdeelname van kinderen uit de gemeente gestimuleerd.

Daarnaast hebben ouderen onverminderd de aandacht in de aanpak. De activiteiten van Zorgsaam die zijn gericht op ouderen, worden gecontinueerd en we gaan met hen en andere voorliggende organisaties in gesprek om de activiteiten gericht op sporten en bewegen door ouderen te stimuleren, waar mogelijk in combinatie met het licht aanpassen van de leefstijl. Want dit zal bij ouderen minder makkelijk zijn.

Wat gaan we doen	Wie gaat dat doen	Wanneer
Uitrol Gezonde Schoolaanpak/Gezonde Kinderopvang	GGD, scholen, kinderopvang	Begin 2023
Huidige activiteiten coördineren en met elkaar in verbinding brengen	Voorliggend veld/gemeente	zsm
Meer bewustwording tegengaan overgewicht bij voorliggende organisaties	Voorliggend veld/gemeente	zsm
Combinatie met mentale gezondheid, bijvoorbeeld schooljudo, Je Brein De Baas, NoFilter	Scholen, gemeente	zsm
Uitrollen Sjors Sportief (en Creatief) met meer aandacht voor sport, bewegen, cultuur en creatie	Gemeente	Begin 2023

5. Verleiding en verslaving: alcohol, roken en drugs

In de gemeente Twenterand wordt relatief meer alcohol gedronken dan elders in de regio. Dit geldt voor zowel jongeren als volwassenen. Het aandeel rokers is weliswaar stabiel, maar nog wel relatief hoog. In de gemeente rookt circa een op de vijf volwassenen, in Westerhaar bijna een op de drie. Dat zijn grote aantallen. (Overlast door) drugsgebruik werd in het vooronderzoek naar draagvlak voor het preventieakkoord niet als een groot probleem gezien door de geïnterviewde professionals, maar wel door inwoners. De signalen uit het voorliggend veld van onder meer huisartsen en welzijnsorganisaties laten echter zien dat drugsverslaving en de negatieve gevolgen daarvan wel degelijk een probleem zijn voor weliswaar een relatief kleine groep inwoners, maar wel met grote gevolgen voor deze mensen en hun wijde sociale omgeving. Om die reden is er voor gekozen om alcohol, roken en drugs samen te nemen onder de noemer verleiding en verslaving.

Wat doen we al

Op het gebied van roken zijn stappen gezet met het rookvrij maken van de openbare ruimte. Steeds meer sportverenigingen sluiten zich aan, en in 2021 zijn alle bushaltes in de gemeente voorzien van een rookvrijbord.

Op het gebied van alcohol zijn er diverse initiatieven die door verenigingen worden ontplooid. Denk hierbij aan het geen alcohol schenken (net als roken) terwijl er jeugdteams actief zijn, en uiteraard het niet schenken aan jongeren onder de 16 jaar. Op scholen wordt voorlichting gegeven door organisaties als Tactus.

Tactus is momenteel de voornaamste partner van de gemeente op het gebied van drugsverslaving. Tamelijk nieuw in de dienstverlening van Tactus is de familiedeskundige, die zich specifiek richt op familieleden van een verslaafde inwoner. Daarnaast voert Tactus de reguliere dienstverlening uit, waarbij zoveel mogelijk de afstemming met andere voorliggende organisaties wordt gezocht. Nieuw in 2022 is de inzet van First Aidd die in alle groepen 8 en de eerste klassen van Het Noordik een specifiek voorlichtingsprogramma gaat verzorgen voor kinderen en hun ouders.

De gemeente gaat onverminderd door met het GHB-casusoverleg, dat een uitvloeisel is van de succesvolle landelijke pilot tegen GHB, waarin de gemeente Twenterand een van de pioniers was. Hoewel het aantal GHB-verslaafden klein is, heeft deze verslaving verwoestende effecten op zowel de verslaafde(n) zelf en hun wijde omgeving.

Wat gaan we doen

In de toekomst is het de bedoeling dat speeltuinen en kinderboerderijen ook rookvrij gemaakt worden. Hier worden de eerste stappen in gezet. De activiteiten gericht op het rookvrij maken van de omgeving zijn momenteel vrijblijvend: ze zijn afhankelijk van het eigen gedrag van inwoners. Bijvoorbeeld het elkaar aanspreken op roken bij een rookvrijbord, of bij een vereniging op momenten dat dit niet is toegestaan. Om ook handhavingsmogelijkheden te krijgen is het nodig om de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente aan te passen. Dan kunnen zowel boa's als politie waar nodig of gewenst ook daadwerkelijk handhavend optreden.

De gemeente is van mening dat de dienstverlening van de in Twenterand actieve vrijwilligersorganisatie Lichtpunt een aanvulling is op de werkzaamheden van Tactus. Ook zij werken met familie- en ervaringsdeskundigen, maar vormen nadrukkelijk een eerste vangnet voor inwoners die verslaafd zijn en willen afkicken, of verslaafden die (dreigen) terug te vallen. Voor veel verslaafden is een stap naar de huisarts – noodzakelijk om in aanmerking te komen voor een traject bij Tactus – een brug te ver. Lichtpunt kan hierin soelaas bieden. Daarnaast komen er al lang weinig meldingen en hulpvragen vanuit de kerken. Lichtpunt heeft mogelijkheden om de signalen vanuit deze groepen inwoners in de reguliere keten te krijgen. Tot slot denken we dat Lichtpunt als lokale voorliggende organisatie voor veel inwoners ook drempelverlagend werkt. Ondanks de geloofsovertuiging van Lichtpunt is iedereen welkom.

De al benoemde activiteiten van First Aidd zullen de mogelijkheden tot vroegsignalering en bewustwording van zowel alcohol- als drugsverslaving bij meerdere relevante doelgroepen als kinderen, ouders en professionals. Daarnaast gaat First Aidd in de vorm van een pilot een programma draaien bij sportverenigingen waar leden en vrijwilligers inzicht krijgen in de gevolgen van middelengebruik.

Wat gaan we doen	Wie gaat dat doen	Wanneer
Rookbeleid opnemen in APV	Gemeente	Voorjaar 2023
Lichtpunt structureel opnemen in voorliggend veld	Gemeente/Lichtpunt	zsm
Versterking vroegsignalering en inzet op sportverenigingen, buurthuizen en scholen	Tactus, FirstAiddd, Lichtpunt, betrokkenen zelf	zsm

6. Eenzaamheid: ontmoeting en verbinding

Eenzaamheid is zowel in het vorige als in het huidige coalitieakkoord een prioriteit van het college. In eerste instantie waren de activiteiten vooral gericht op ouderen. De laatste jaren is er ook landelijk meer aandacht voor (de gevolgen van) eenzaamheid. Het ligt voor de hand dat vooral ouderen eenzaam zijn, omdat zij in de leeftijd zijn waarbij naasten relatief vaak overlijden. De laatste jaren is de aandacht voor eenzaamheid – ook door de gevolgen van de lockdowns – breder geworden. Er wordt meer naar specifieke groepen gekeken, zoals alleenstaanden en jongeren. Ook de gemeente wil de eenzaamheidsactiviteiten graag breder trekken.

Wat doen we al

Het thema eenzaamheid staat al lang op de gemeentelijke agenda. Niet alleen is gemeente Twenterand aangesloten bij de landelijke coalitie één tegen eenzaamheid, ook is in 2020 het actieplan ‘Samen ben je niet alleen Twenterand’ aangenomen door het college. Dit plan vormt nog steeds de basis van de gemeentelijke eenzaamheidsaanpak. Deze is vooral gericht op oudere inwoners, grofweg vanaf 70-75 jaar. In het kader van dit actieplan is er een brede coalitie gevormd, met 25 deelnemende organisaties die samen staan voor de bestrijding van eenzaamheid. Daarnaast is er een publiekscampagne geweest en is er actief ingezet op kappers als groep die eenzaamheid kan signaleren. Het Meldpunt Eenzaamheid Twenterand is actief. Dit Meldpunt wordt vooral gebruikt door professionals, waar wellicht bij de start ook inwoners een doelgroep waren. Inwoners melden zich echter niet snel – vermoedelijk omdat er een taboe heerst op het onderwerp -, dit moet vooral indirect gebeuren. In 2022 heeft de gemeente bovendien een aantal specifieke eenzaamheidsinterventies ingekocht als Grip en Glans en Rouw en Verlies, Actieve Ontmoeting en Pakket Digitaal. Deze worden in november 2022 geëvalueerd, waarna er een besluit zal worden genomen over het vervolg.

Wat gaan we doen

Er gaan stemmen op om de doelgroep van de eenzaamheidsaanpak te verbreden, en dan specifiek naar jongeren. Zij voelen zich in toenemende mate eenzaam, wat waarschijnlijk samenhangt met de kwetsbare mentale situatie van jongeren in het algemeen en in Twenterand in het bijzonder. Eenzaamheid zou bijvoorbeeld onderdeel kunnen worden van een interventie als NoFilter (toneel en cultuur in relatie tot mentaal welbevinden) die momenteel wordt uitgewerkt voor kinderen en jongeren in het voortgezet onderwijs. Professionals die met jongeren, maar ook met andere doelgroepen, werken moeten zich meer bewust zijn van het feit dat een client ook eenzaam kan zijn, en dat deze eenzaamheid een (gedeeltelijke) verklaring kan zijn voor de situatie waarin men zit. Het is dan vervolgens ook de kunst om dit bespreekbaar te maken. De handelingsverlegenheid moet worden doorbroken.

Het Meldpunt Eenzaamheid Twenterand wordt weinig gebruikt, en dan vooral door professionals: zij melden eenzaamheid bij hun cliënten: dit moet anders. We willen de mogelijkheden om ons aan te

sluiten bij het landelijke signaalpunt onderzoeken: op die manier kunnen we de samenwerking met partners als PostNL en Medipoint beter stroomlijnen.

Voor ouderen geldt dat eenzaamheid steeds meer bij het leven hoort, de zogenaamde 'existentiële' eenzaamheid. Naarmate iemand ouder wordt, vallen er steeds meer vrienden, bekenden en familieleden weg. Onderdeel van de aanpak tegen eenzaamheid moet dan ook inspelen op het vergroten van de weerbaarheid bij ouderen.

We gaan de komende periode de lopende interventies evalueren. Daarna gaan we aan de hand van de resultaten kijken welke interventies effectief zijn gebleven (en dus een vervolg krijgen) en wat het vervolg van de aanpak tegen eenzaamheid gaat zijn. Door tegenvallende deelnamecijfers in de doelgroep van 75+, willen we toe naar een andere manier van signaleren. De eerste lijntjes met (nieuwe) signaleringspartners zijn gelegd: we zijn aan het verkennen of we samen met PostNL en Medipoint een samenwerking kunnen bewerkstelligen. Op die manier krijgen we ook meer diversiteit aan organisaties binnen onze lokale coalities.

Inwonerbetrokkenheid is een van de pijlers van het coalitiebeleid de komende jaren. Binnen de actiegroep Eenzaamheid hebben we dus lijntjes uitgezet om inwoners bij dit thema te betrekken: met succes! Twee inwoners hebben zich bereid gevonden om mee te doen en mee te denken. Dit hopen we de komende jaren uit te breiden.

Wat gaan we doen	Wie gaat dat doen	Wanneer
Bestaande activiteiten beter onder de aandacht brengen van bestaande doelgroepen	Voorliggende organisaties	zsm
De landelijke website Signaalpunt promoten en checken of en hoe we ons kunnen aanmelden als gemeente	Gemeente, voorliggend veld	zsm
Meer ervaringsdeskundigen inzetten	Gemeente, voorliggend veld	Begin 2023
Uitbreiden coalitie Een tegen Eenzaamheid	Gemeente, Zorgsaam	zsm

7. Schulden, armoede en laaggeletterdheid in relatie tot gezondheid

Armoede, schulden en laaggeletterdheid zijn op zichzelf geen gezondheidsproblemen, maar hangen wel samen met diverse gezondheidsvraagstukken. Zo ervaren mensen die arm zijn, schulden hebben en/of laaggeletterd zijn meer stress, hebben zij vaker overgewicht en is er vaker sprake van overmatig middelengebruik. Om die reden is bij de VNG nagegaan of dit onderwerp onderdeel kan zijn van een lokaal preventieakkoord. Hier is positief op geadviseerd. Dat is een goede zaak, want op al deze beleidsterreinen is de gemeente al behoorlijk actief. Desondanks is het goed om dit onderwerp specifiek op te nemen in het lokaal preventieakkoord, want schulden, armoede en laaggeletterdheid hangen vaak samen met onderliggende (mentale) gezondheidsproblemen en meer middelengebruik en overgewicht.

Wat doen we al?

Met het Meldpunt Schulden biedt de gemeente een laagdrempelig loket voor inwoners en instanties met financiële vragen en schulden. Daarnaast komen vanuit de wettelijke vroegsignalering meldingen van inwoners over betalingsachterstanden met de zorgverzekeraar, energieleveranciers, woningbouwcorporatie en het waterbedrijf binnen bij het Meldpunt Schulden. Het Meldpunt biedt zelf hulp maar werkt ook samen met het voorliggend veld (Boot, Manna) of verwijst naar

specialistische organisaties als Avedan, Stadsbank Oost Nederland (SON) en de ROZ-groep (schuldhulpverlening voor ondernemers).

Het Actieplan Laaggeletterdheid is nog steeds van kracht en richt zich bijvoorbeeld ook nadrukkelijk op de jongste kinderen en hun ouders, in de vorm van de pilot Samen Digi-TAAL. Daarnaast zijn er contacten gelegd met het Noordik, worden bedrijven beter betrokken en gaat de gemeente samen met 5 andere Overijsselse gemeenten deelnemen aan een onderzoekstraject waarbij laaggeletterdheid beter in kaart wordt gebracht en er ook wordt gekeken naar de effectiviteit van bepaalde interventies. Net als Samen Digi-TAAL is ook dit traject van de provincie met name gericht op de allerjongste kinderen.

Wat gaan we doen?

Om het Meldpunt Schulden nog laagdrempeliger te positioneren veranderen we de naam in Meldpunt Geldzorgen. Dit voldoet beter aan de gewenste preventieve dienstverlening van het Meldpunt, het liefst op het moment voordat er sprake is van schulden. Vanuit het Meldpunt gaan we spreekuren draaien in de verschillende kernen en breiden we de werkzaamheden van het Meldpunt uit – ook met het oog op de toenemende energiearmoede en inflatie-, waarbij de nadruk ligt op preventie in plaats van curatie. Ook richten ons vanuit het Meldpunt nadrukkelijker op specifieke doelgroepen als jongeren die 18 jaar worden (wat moet er allemaal geregeld worden), ouderen (vragen veel voorzieningen niet aan) en statushouders. Om de doelgroepen beter te bereiken vragen we hulp aan ervaringsdeskundigen. Waar lopen mensen in armoede tegenaan en wat kunnen we het beste doen? Omdat huisartsen aangeven dat veel patiënten met zorgvragen ook financiële problemen hebben zoeken we verbinding met huisartsenpraktijken. Hierdoor worden inwoners eerder op het spoor van de juiste hulp gezet. Een voorbeeld hiervan is de pilot geldzorgen in de huisartsenpraktijk.

Het budget voor laaggeletterdheid is tot en met 2026 vastgesteld, zodat de bibliotheek en Taalpunt de volledige collegeperiode doorkunnen op de ingezette weg. Het Actieplan Laaggeletterdheid zal worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. In aanvulling op deze gelden heeft de gemeente het project Samen Digi-TAAL voor 2 jaar gecontinueerd en dit gefinancierd uit de OAB-middelen. Dit najaar zal een tweede groep van 6 basisscholen en vve-aanbieders starten met dit project. Er zullen ook herhalingscursussen voor diverse professionals in het voorliggend veld worden aangeboden, inclusief gemeentelijke consultants.

Wat gaan we doen	Wie gaat dat doen	Wanneer
Meldpunt Schulden beter positioneren. We veranderen de naam in Meldpunt Geldzorgen	Meldpunt Schulden	December 2022
Gebruik maken van ervaringsdeskundigen	Meldpunt Schulden	In juli 2022 heeft reeds één inwoner de basisopleiding tot ervaringsdeskundige van de stichting Sterk uit Armoede gevolgd
Gezondheidsbevordering van mensen in armoede door meer voorlichting	Verschillende instanties	2023 e.v.
Verbinding zoeken met huisartsen	Wordt geïnitieerd vanuit de Twentse Koers	Drie huisartsenpraktijken in Twenterand doen sinds augustus 2022 mee aan de pilot 'Geldzorgen in de huisartsenpraktijk'
Voortzetten Samen Digi-Taal	Taalpunt, scholen, vve-aanbieders	2022-2024

Evaluëren en waar nodig bijstellen actieplan laaggeletterdheid	Gemeente, stuurgroep laaggeletterdheid	Eind 2022
Aanbieden herhalingscursussen herkennen en benoemen	Taalpunt, betrokken organisaties	Najaar 2022-voorjaar 2023

8. Proces en planning

Dit actieplan wordt in de periode september-oktober besproken met intern en externe betrokkenen, en zal het verlengde vormen van het preventieakkoord dat in juni 2022 is gesloten. Hierna zal het actieplan – naar verwachting in november 2022 – worden vastgesteld door het college en daarna aangeboden aan de gemeenteraad.

9. Financiën

De gemeente heeft op basis van het preventieakkoord een positief advies ontvangen van de VNG, waardoor er voor 2023 aanspraak kan worden gemaakt op 20.000 euro eenmalig uitvoeringsbudget. Dit budget zal zoveel mogelijk worden gekoppeld aan het uitvoeringsbudget voor het sportakkoord, zodat er voor circa 40.000 euro incidenteel geld beschikbaar is voor initiatieven die in het verlengde liggen van de hierboven beschreven thema's en acties. Hier zal zo snel mogelijk een regeling voor worden opgezet, die vanaf 2023 van kracht zal zijn en waarna organisaties of samenwerkingsverbanden tussen organisaties een beroep kunnen doen op dit budget.

Binnen de bestaande subsidies wordt er steeds meer geprioriteerd op deze thema's. Voorliggende organisaties nemen in toenemende mate preventieve activiteiten op in hun subsidie-aanvragen, de gemeente betaalt mee uit diverse andere budgetten, zoals het onderwijsachterstandenbudget, de budgetten voor laaggeletterdheid, de NPO-middelen en de gelden voor vroegsignalering en schuldhulpverlening.